

Den miljövänliga odlade räkan

För alla oss som älskar tigerräkan/vannameiräkan är frågan om det finns en miljövänlig sådan. Finns det miljövänliga odlade räkor? Svaret är ja. Vill vi i den rika världen vara med och stödja den pågående miljöcertifieringen där vi betalar priset för en hållbar räkproduktion och gynnar fattiga länders utveckling? De flesta människor i världen vill detta – varför förbjuda en god och omtyckt produkt när det finns de som producerar på ett miljövänligt sätt.

Konsumenten är van vid att få vara aktiv i sina val t.ex. ägg från utomhusgående höns eller ägg från hönan på pinne, bilar på biobränsle eller bensindrivna etc. När det gäller den odlade räkan ska denna rättighet tas bort och konsumentens möjlighet att stödja miljövänlig produktion försvinna p.g.a. Naturskyddsföreningens svartlistning av butiker som säljer odlade räkor, skrämselfpropaganda och spridning av halvsanningar. Varför är vi många som frågar oss? Vägen till miljövänlig produktion går genom certifieringsprogram som genomlyser branschen och miljömärker de odlare/producenter som sköter sig på ett bra sätt. Detta kommer på ett snabbt och effektivt sätt att påskynda hela räkindustrin att nå uppsatta miljömål. Var med och påverka istället för att förbjuda.

Den certifierade räkan

WWF¹ har efter 10 års arbete, 40 vetenskapliga avhandlingar och med 8000 personer inblandade (bestående av forskare, producenter i odlingsländerna, detaljhandelsföretag och miljöorganisationer) äntligen tagit fram och fastslagit hur en standard för miljömärkning av odlade räkor (tigerräka och vannameiräka är de totalt dominerande sorterna idag) skall se ut och fungera. Principerna och grundidéerna bygger på FAO:s (FAO är FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation²) rekommendationer hur fisk och skaldjurodlingar skall bedrivas för att skydda miljön och ta hänsyn till sociala aspekter i odlingsländerna. Dessa kan sammanfattas enligt följande;

1. Följa produktionslandets lagar och förordningar
2. Anlägga dammar för räkproduktion i ekologiskt lämpliga områden där man bevarar biologisk mångfald och ekosystemets funktion.
3. Ta hänsyn till lokalbefolkningen.
4. Hänsynsfullt företagande utan barnarbete och för låga löner.
5. Sjukdomsförebyggande åtgärder och ta hänsyn till det vilda beståndet.
6. Använda alla resurser på ett miljöeffektivt sätt.
7. Spårbarhet för foder.

¹ <http://www.worldwildlife.org/what/globalmarkets/aquaculture/dialogues-shrimp.html>

² <http://www.fao.org/liaison/nordic/se/>

WWF har bildat ASC (aquaculture stewardship council³) som skall sköta certifieringsprogram för odlade fisk och skaldjursprodukter (fungera som MSC - marine stewardship council⁴ - för vildfångade fisk och skaldjursprodukter).

Gynna lokalbefolkningen i tredje världen – genom att handla den miljövänliga räkan

Vi i den rika världen vill vara med och förbättra för människor i tredje världen och här är ett exempel på hur vi har lyckats. Vietnam exporterar idag räkor för cirka 3 miljarder USD/per år (en av landets största exportprodukter) och detta skapar flera hundra tusen arbetstillfällen direkt och indirekt, vilket har lett och försätter att leda till ökat välstånd i landet. Personal inom räkindustrin tjänar idag 3 gånger mer än en person som jobbar inom risindustrin.⁵

Vietnam har redan idag en mängd miljölagar som reglerar och förbjuder etablering av räkdammar på olämplig plats, avverkning av mangrovetråd för nära havet mm. Många av Vietnams producenter är redan BRC certifierade (British Retail Consortium – en global standard för livsmedelssäkerhet⁶) och miljöcertifierade enligt t.ex. Global GAP⁷ och väntar bara på att kunna certifiera sig enligt WWF 's program - ASC.

Miramars räkor

De räkor Miramar säljer idag kommer från Vietnam. Våra uttalanden om Vietnamesiska räkor bygger på fakta och kunskap. Vi har som företag arbetat med Vietnam i åtta år och har anställt personal på plats. Under våra resor och vårt arbete i landet har vi sett de kontinuerliga förbättringar som skett både socialt och produktionsmässigt. Miramar har full spårbarhet på alla våra räkprodukter.

Miramar är för ett starkt miljötänk inom fiskeindustrin, med noga satta fiskekvoter och miljöcertifiering som MSC för vildfångade produkter och vi ser fram emot att stödja Vietnams odling av miljövänliga räkor.

Vissa miljöorganisationer förordar idag försiktighetsprincipen (förbjuda försäljningen av alla "jätteräkor" fram till dess det finns enligt dem finns en perfekt miljöräka) när det gäller räkor och då undrar vi varför de inte förordar att vi stänger ner samtliga bilfabriker i världen. Alla vet att bilar påverkar miljön negativt, men det innebär inte att man stänger alla bilfabriker i världen i väntan på den "utsläppsfria bilen". Det är både orealistiskt och driver inte utvecklingen åt rätt håll. Ett förbättrat miljöarbete borde vara att föredra i alla branscher – även i räkindustrin.

Jätteräkan finns inte

I media har sorten jätteräka figurerat och det finns inget som heter jätteräka . De odlade varmvattensräkor som idag säljs är tigerräka (penaeus mondon) och vannameiräka (litopenaeus vannamnei)

³ www.ascworldwide.org/

⁴ <http://www.msc.org/sv>

⁵ <http://laodong.vn/Tin-tuc/Thieu-tram-trong-cong-nhan-nganh-thuy-san/61031>
<http://www.thanhvien.com.vn/Pages/20111110/Giup-nong-dan-bot-ngheo.aspx>

⁶ <http://www.bmgtradacert.se/defaultpage.aspx?pageid=111>

⁷ http://www.globalgap.org/cms/front_content.php?idcat=45&idart=446

Utvecklingen inom fiskerieringen i övrigt

De senaste 10-15 åren har det skett en mycket stor förändring inom fiskerieringen. Från att ha odlat 10-15% av världens årskonsumtion är siffran idag 50-60% och beräknas öka till 70-80% inom den närmsta tiden. Denna omvandling/förändring kräver ny kunskap, nya tankesätt och förståelse hur detta påverkar vår miljö. Det som varit en självklarhet inom köttproduktion under många decennier (att djuren inte jagas utan odlas/producerar) håller på att också inträffa inom fiskerieringen.